

ROMÂNUL

Director
și Redactor resp:
ILIE ARDELEAN

„SLOBODNA”

ne
desmeticism!

Muptele politice duse de organizația Arad, în ultimii 10 ani și hârșuelile interne care înmăneză o zestre cronică a țării, precum și împrejurările în care s'a dezvoltat această organizație, ne-au înfrumusețat o linie constantă de luptă pentru obținerea puterii politice și electorale.

În cercurile conștiente domnește teama că declinul nostru nu s'a oprit, în situația în care comparând rezultatele electorale dela Arad, între anii 1928—1938, avem dovada statică a celor afirmate și motivele sunt suficiente de îngrijorare. Nu fusese de ajuns că nu am putut păstra prestigiul politic și autoritatea electorală în județul Arad. Trebuia gestul din urmă, gestul capital, care ar fi permis să ne situăm între cele mai slabe organizații și să fim decați ca atare.

Autoritatea imensă a lui Iuliu Maniu, președintele partidului, care a refuzat acest nebiruit culent de redeșteptare a conștiinței cetățenești nu a fost îndeajuns ajutată de activitatea pe teren a cadrelor.

Preocupări de natură personală, clocite în culise unde se aranjează interese egoiste, au dominat în dauna interesului general de a susține pe Marea Luptă a lui Iuliu Maniu și a Partidului.

Rezultatele s'au văzut! Este vremea când trebuie să ne desmeticism. Reorganizarea este o sarcină serioasă pentru care am mai militat și altădată se impune, trecând peste orice considerațiuni de simpatie, etc. Respectarea statutului, munca efectivă pe teren, întinerirea cadrelor și valoarea politico-electorală a celor încercați, sunt criteriile de reorganizare serioasă, care ne pot aduce ridicarea.

Cu oameni cari cred că este de ajuns să aibă un „fost” etc., la nume, ca să curgă vorburile gârlă; cu oameni cari fac politică în sectoare prin intermediari; cu oameni cari confundă politica partidului cu propaganda personală, am văzut ce se poate câștiga și ni s'a răsunat.

Ni e rușine pentru prestigiul șefilor noștri, cari nu meritau acest tratament.

Poporul rusesc n'a cunoscut sub domnia țarilor nici un fel de libertate. Legat de gheața boerului el trăia în cea mai neagră mizerie, bucurându-se doar de răgazul ce-i dădea haiducul între două robote ca să-și refacă forțele sleite. N'avea nici bucuria hranei căci tot ce producea umplea hambarul stăpânului, lăsându-i lui, țăranul răscolitor de brazdă, rădăcinile copacilor și alimentele demne de bietele lui tovarășe de muncă: dobitoacele, tot atât de istovite ca și el.

O singură bunățate i se lăsase bietului moșic. Din aceasta i s'a dat cât a vrut și chiar mai mult, căci aceasta îl îndobitocea mai mult, îl cobora mai jos, îl făcea mai răbdător și îl menținea cu mai multă siguranță în întunec. Minte la otrăvita cu vutca, căci aceasta era bunățatea ce nu i se refuza și nu i se cântărea, a întârziat până în anul 1917 să-i trezească conștiința de om și să-l facă să înțeleagă că între el și boerul care-l exploata nu era deosebire, că faptele lor erau la fel și că însăși »acișca» atotputernicul, locțiitorul lui Dumnezeu, purces dela Dumnezeu avea o înfățișare care nu'l deosebea cu mult de cel din urmă moșic.

Alcoolizarea a fost bună să împingă oamenii cu înfățișarea creatorului până la nivelul spiritual al animalelor și astfel să facă posibilă dominarea unei mulțimi de peste o sută de milioane de oameni printr'o minoritate care s'a spulberat într'o clipă în anul fatal al revoluției.

Moșicii s'au trezit din amorfeala în care au fost duși de

Un județ care adoră pe d. Iuliu Maniu, dar nu îl votează din cauze locale, este dovadă de o profundă slăbiciune a organizației respective, asupra căruia atragem atențiunea factorilor competenți, din toată ierarhia partidului.

Scoatem acest strigăt cu toată sinceritatea pe care ne-o dă credința în țărăniism — singura rațiune de existență a partidului național țărănesc. Dar și cu hotărârea de a nu desarma, până nu va fi ajuns la locul de glorie organizația din Arad.

Trebuie a fi trimise în rezervă toate acele elemente tinere sau bătrâne, cari au palmuit

alcool și și-au dat seama că milenii în șir ei n'au cunoscut nici dreptate, nici libertate.

Nouii conducători, cunoscând ce zace în sufletele lor mohorâte și știind ce înseamnă pentru ei o clipă de descătușare le-au zis într'o zi: »Slobodna».

Ș'atunci vai a fost de aceia cari l'au asuprit prin ei și prin înaintașii lor! Această libertate savurată o clipă s'a răsunat asupra împilării de milenii. Foamea răbdată din veșnicie le-a dat saturație pentru tot ce-a fost trecut cu lipsuri și mizerie.

Boerii și uneltele lor au fost masacrați. Avuturile, îngrămădite prin muncile grele ale moșicilor, au fost prădate. Desmățul, teroarea, beția batjocura celor sfinte și crima n'a cunoscut margini. Răbdătorul și împilatul popor rusesc era de nerecunoscut. Sălbătic, setos de sânge, sufletul său evlavios s'a prefăcut în duh de deavol. Nimic în lume nu l'a mai putut opri în drumul său de răzbunare pe care apucase ca să răscumpere suferințele de veacuri.

Cei cari au cunoscut viața rușilor sub stăpânirile țariste nu s'au mirat de loc. Ei au găsit naturală acea izbucnire. După a lor credință sălbateca răzbunare a fost o logică urmată a și mai sălbateci împilări de veacuri, dealungul cărorora »omul» dacă era de neam de jos nu conta mai mult decât câinele turbat.

Conducătorii bolșevici au avut un admirabil atu în acea faimoasă »slobodna». Dacă teoriile lor ce nu puteau fi destul de bine înțelese de marea majoritate a poporului n'au

obrazul partidului prin nepăsarea cea mai condamnabilă prin neactivitate și desinteres care a mers la unii până acolo că în ajunul alegerilor nu-și cunoșteau comunele din sector ori trimiteau scrisori că nu pot primi delegații având alte ocupații în acea zi.

Energic și fără nicio teamă.

Fiindcă operația urmează să se facă asupra întregii organizații, Biuroulul — în completul său — îi revine sarcina să purifice forurile statutare de elementele dezertoare sau îndisciplinate și să le convoace pentru a proceda la reorganizare.

putut produce minunea răsturnării regimului țarist apoi lozinka de mai sus »slobodna», care pe românește înseamnă »permis» sau cum îi spune la țară »slobod» datorită originii etimologice, a înfiorat puternica masă a imperiului rusesc. Slobod înseamnă că nimeni n'are să te cerceteze de ce la ucis pe »gubernator», care poruncise cu două săptămâni în urmă să fii biciuit în piața mare timp de două ceasuri cu întreruperile necesare ca să te trezească din leșin și să te facă apt pentru continuarea spectacolului, nimeni n'are să caute la tine bijuteriile contesei Telecsankaia chiar dacă le-ai luat odată cu capul numitei cucoane, pe care l'ai rețezat cu securea cu care l'ai tăiat alaltăieri lemne ca să nu înghețe de frig în somptuosul ei cămin. Nimeni nu va cerceta de ce ai mănânat animalele boerului pe care nu aveai bilet emis de gubernie. Și dacă din întâmplare l'ai ucis pe bunul tău vecin sau pe fratele tău propriu fiindcă nu vă puteați înțelege asupra prăzii comune, nimeni în lumea asta nu te va prinde în judecată ca să te condamne spre a te trimite în minele de plumb din Siberia. Cu un cuvânt »slobodna» însemna slobod să-ți ucizi proprii tăi părinți să te spânzuri pe tine însuși și nici biserica nu blăstăma fapta ta, căci totul era slobod.

Am fost la țară, am văzut oameni de treabă și am auzit din gura lor vorbe îngrozitoare. Iată vorbele:

»La noi mulțimea așteaptă »slobodna».

Acest dor după libertatea de a face ce vrei fără urmări este zice-se alimentat de unele partide politice, cari, în lipsă de argumente programatice, propagă spiritul anarhic.

Mi-am adus atunci aminte de un bilețel găsit de un prieten într'un buletin de vot, care era votat în favoarea unui partid politic, în care alegătorul spunea cam așa:

»Dumnezeul vostru tâlhari și curve de domni din România mare, meritați voi votul nostru? Odată și odată vom trage noi pielea de »pe voi și vom dansa hora cea mare pe hoiturile voastre spurcate».

Aceasta caracterizează sta-

(Continuare în pag. IV-a

Mari schimbări peste tot

Așa e asta, când pleacă primul sftenic al tronului pleacă și sftenicul sftenicului. D. Guță Tătărăscu a plecat odată cu d. Vania Inculeț, care era sftenicul primului și cel dintâi, oricât de bun cântăreț să spunem că era, dansa după balalaica celui de al doilea.

Au plecat dumnealor cu întreaga echipă și a venit — pe neașteptate — d. Goga cu echipa dumisale. El unul și cu cei treizeci și unu fac în total treizecisédoi. 32 de miniștri și subminiștri. De fiecare milion de locuitori avem câte unul și jumătate de miniștri.

La județ deasemenea schimbări. A plecat d. Groza, om de tristă aducere aminte, și a venit d. Barbu. Nu putem spune despre dsa nimic, nici rău, nici bine. Am fi mârșniți dacă ar trebui să spunem ceva rău. Dar vorba aceea, a plecat d. Groza, nu plânge nimenea, a venit d. Barbu, docamdată se bucură prea puțin și or fi prieteni de ai dumisale care, în taină, varsă lacrimi de durere, căci del într'un singur județ un singur prefect, chiar dacă pretenții or fi mai numeroși. Și sunt. Sunt cei din casă și sunt cei veniți la pomana mortului. Vorbim de fostul guvern.

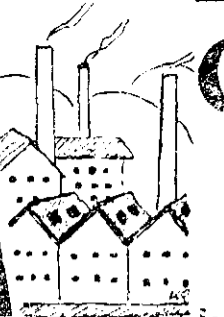
Oameni răbdători cum suntem așteptăm să'l vedem pe d. Barbu la treabă.

La poliție, aflară mai zilele trecute, deasemenea schimbări. Copoii tâlharilor oboșiți sau pătrunși de alt spirit, trebuie să fie schimbați și ei. Numai să n'o pățim cu acești copoi, temuți de răufăcări, să se dea la noi cei care ne socotim oameni foarte de treabă și cu frică de Dumnezeu.

Avem primari, comisii intermarc. Avem tot ce ne trebuie. N'avem însă siguranță că lucrurile vor merge lin, fără poticneli, ca noi să ne putem vedea de treabă fără grijă.

PROVINȚIA ECONOMICĂ

DE VORBĂ CU SĂTENII

Cooperativa-lăptărie

Județul nostru, al Aradului, este o bună țarină. Este par'că făcut să fie al țărănilor. Are păduri întinse cu vânat nenumărat în ele, dealuri cu livezi de pruni și multe plaiuri de vii, Județul nostru are și lunci pe cari se leagănă, vara, atâta bob de grâu. Și, peste tot, la luncă, la deal ori pe sub muchiile stâncoase ale muntelui, sunt întinse pășuni pe cari pasc vitele, tovarăș de muncă și trudă, al plugarului.

Lângă acestea, puternica icoană să fie întreagă, sunt și gospodari cărora le place țarina cu tot ce are ea.

Este, cum s'ar spune, un colț de pământ binecuvântat de cel care poartă soroacele a tot ce ne înconjoară.

Nu-s multe țări pe lume cari să se poată mândri cu asemenea grădini. Ba sunt multe cari și-au întemeiat sate și târguri pe pământuri sterpe ori pe încrețiturile munților pietroși. Aceste țări o duc greu. Trebuie să ceară și pâinea și hrana la alte țări. Ele nu pot secera și nici nu pot să-și mănăie din deal la vale atâtea turme de vite, cum e la noi. Și totuși sunt mai bogate decât suntem noi.

Ele nu seceră căci holda lor e petec mic, Ele nu mulg oile dar au destulă brânză. Pentru că sunt neamuri cari s'au ciocnit de nevoi și au iscodit, cu mintea lor mijloace de trai. Au construit fabrici, în cari prelucră bunătățile cumpărate, cu bani puțini, dela noi, pentru că să ni le vândă pentru multe pungi de bani.

Ba, minunea minunilor, acele neamuri s'au apucat să spună că va veni vremea să nu mai ceară de peste hotare nimic. Că tot ce le trebuie vor face la ei în fabrici. Și, în bună măsură, au reușit să ne și arate această minune. Au fabricat, auziți oameni buni, cu mașinele lor, pâine din lemne uscate. Și câte drăcii n'au mai iscodit! Așa că au cam început acele neamuri să poată trăi numai prin ei, fără să mai ceară dela alții ca până acum. Acestui trai, cu mijloace numai dintre frontierele lor, îi

spun ei „autarhie”. Și, e drept, e foarte greu pentru ei, dar cu muncă și stăruință au arătat că o pot face.

Noi? Noi avem de toate. Nu ne lipsește nimic. Și totuși trăim greu. De câte ori ne întâlnim unul cu altul, ne jeluim de sărăcie, ca două băbe cărora le-a trecut vremea, De ce oare? Nu muncim? Suntem risipitori? Care e buba?

Muncim, oameni buni. Și încă mult, până la frângere de oase. Nu suntem nici risipitori, că legăm banul cu nouă noduri.

Toată cauza e că muncim pentru alții. Pentru cei cari și-au pus de mult scaun la cap. Noi am rămas cu ce am apucat din moși. Ba nici astea nule mai ținem toate. De vreo înaintare, nici vorbă. Și tot mai mult o să sărăcim dacă, măcar acum, nu ne-am mai cumiunți. Dacă, măcar acum, când ne-a ajuns cuțitul la os, nu ne-am strângeră cu toții la un loc, și umăr lângă umăr să împărțim sărăcia. **Să ne unim cu toții. În unire, e putere și stare bună.**

De aceea v'am mai scris eu în acest colț de foaie, că țărăni trebuie să-și facă **cooperative**. Am încercat să vă arat importanța lor și mai ales nevoia urgentă a acestor cooperative. Vom face și de acum înainte acest lucru. Dar, pentru că să nu ni se potrivească și nouă proverbul ăla cu „vorbă multă e sărăcia omului”, vom încerca să și înfăptuim câte ceva.

Ba că de aci înainte, noi o să vă spunem în această pagină cum să începeți lucru și cum să-l duceți mai departe.

Pentru astăzi, vom spune puține vorbe despre **lăptării**.

De ce trebuie să înființăm lăptării?

1. Pentru că să înlocuim cu ale noastre pe cele înființate de străini. Sunt prin târgurile noastre destule lăptării, dar nu sunt românești. Stăpânii lor câștigă mult mult și tot câștigul îl trimit apoi peste hotare.

2. Pentru că să nu mai fim înșelați. Noi muncim cu vitele, vindem litrul de

lapte cu 1,50 lei, pentru că lăptăria streinului să scoată 10-15 lei dintr'un litru de lapte.

3. Să înființăm lăptăria noastră, pentru că altfel trudim cu vitele de lapte înzădar. Ați făcut vreodată socoteală, cât încasați într'un an pe lapte și cât cheltuiți cu hrana, paza, grija, impozitul, ș. a. cu privire la vite? S'o faceți și veți vedea că sunteți în pagubă. Dacă însă sunteți **UNITI** într'o cooperativă lăptărie, vă puteți instala o mașină de scos unt, brânză, cașuri etc. pe cari luați bani mult mai mulți. Apoi, dacă suntem uniți putem chiar pe lapte nelucrat să luăm mai mult. Căci îl putem valorifica mai bine, dacă avem mai mult, trimițându-l cu un camion al cooperativei la orașe unde se vinde cu 7-8 lei, nu cu 1 leu.

4. Unde sunt lăptării, acolo începe să se dea mai multă atenție vitelor, pentru că să dea lapte mai mult și de mai bună calitate. Și unde sunt vite, sărăcia n'are ce căuta.

5. În satul cu vite multe toate drumurile bogăției sunt deschise, căci oile, pe lângă lapte, mai dau carne, miei, dar mai ales lână. Și atunci lângă lăptărie, cu care să se ocupe oamenii adăugăm și un dărac de lână și câteva zeci ori sute de războaie, purtate de femei, și chemate să înlocuiască postavurile negre, urâte și slabe, cu minunata noastră dimie.

6. Cunoașterea vitelor, apoi, va îngrășa pământul.

Și, Doamne, multe mai sunt binefacerile unei cooperative de lăptărie.

În săptămâna viitoare o să arătăm: 1. unde trebuie să ia ființă o lăptărie; 2. cari sunt formalitățile; 3. cum să-și înceapă activitatea. Până atunci gândiți-vă că e rușine pentru noi să nu putem scoate din lapte nici măcar unt, în vreme ce streinii au ajuns să scoată din el chiar și sticlă.

Ion Bolovan

Rugăm pe toți acei cari doresc să fie colaboratorii Românilor, să-și trimească articolele pe adresa ziarului nostru!

Declarațiile apărătorilor Patentei Fixe

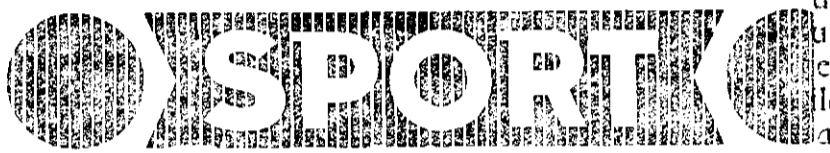
Toați acei comercianți și întreprinderi cari sunt încadrați în Patenta fixă și cărora le expiră în anul acesta declarația de impozit, adică au fost făcute în ultimul 3 ani sunt obligați să dea o nouă declarație până la sfârșitul lunii Ianuarie. Alte dispoziții la Administrația Financiară n'au venit încă, dar conf. legii până la sfârșitul lunii e. trebuie depuse. În cazul sosirii vreunei noi dispoziții, vom anunța

România a încheiat nouă convenție cu Turcia

București. — După încheierea tratative s'a semnat și ratificat noua convenție comercială dintre România și Turcia.

La Camera de comerț și industrie din Arad, se găsește un număr foarte mare de registre de declarări care sunt puse în vânzare cu 150 lei bucata.

Abonați „România”

Hotărârea comitetului de reorganizare a Diviziei Naționale

București. — Comitetul ales pentru studierea reorganizării Diviziei Naționale a adus hotărârea după lungi tratative. După cum era și firesc comitetul a luat poziția lângă barajul pe divizii, prin urmare la primele șase locuri ale diviziei vor ocupa numai echipele fără selecționare, iar celelalte șase locuri vor fi ocupate prin matchuri de baraj. Hotărârile mai importante sunt următoarele:

Matchurile de baraj se vor ține în lunile Maiu, Iunie și Iulie.

Primele trei echipe ale diviziei Naționale actuale seria A și B vor intra în sezonul viitor la începerea noii Divizii Naționale fără match de baraj. Celelalte șase locuri vor fi ocupate prin matchuri

Matchurile internaționale disputate de România în cursul anului 19-7.

18 Aprilie: România-Cehoslovacia 1-1 (0-0) București (Barlasina).

10 Iunie: România-Belgia 2-1 (1-0), București (Krist)

27: Români-Suedia 2-2 (1-2) București (Langenus).

4: România-Polonia 4-2 (3-2) Lodz (Klug)

9: România-Lituania 2-0 (1-0) Kaunas.

11: România-Letonia 0-0, Riga (Krist).

11: Estonia-România 2-1 (1-1) Talin.

6 August: Jugoslavia-România 2-1 (2-0), Belgrad (Krist).

Gloria reia antrenamentul la 1 Februarie.

Juhasz dela CAO în anul viitor va juca la FC Rapid.

de baraj aranjate între echipele cari ocupă locurile nr. 4-10 al celor două serii actuale și primelor două echipe ale Ligei „B”. În total vor participa 16 echipe la matchurile de baraj, din cari primele 6 echipe vor forma Divizia „A”. Aceste matchuri de baraj vor începe la sfârșitul lunii Februarie.

Din restul echipelor Ligei „B” dela începutul sezonului de toamnă se vor forma 4 grupări; 2 grupări din echipele din Ardeal, grupă din echipele din Muntenia și o grupă din echipele din Moldova, Bucovina și Basarabia.

Dizolvarea Ligei „C”

Liga „C” a fost dizolvată de comitetul, din cauza deficitului financiar al echipelor aparținătoare acestei Ligei.

Batul Restauratorilor va avea loc la 18 Ianuarie în toate sălile Căminului Industriașilor din Arad.

Va fi unul dintre cele mai bine reușite petreceri din acest sezon.

Înalți demnitari ai Bisericii ortodoxe arestați în Rusia Sovietică

După informațiile ziarelor sovietice, dela sfârșitul lunii Noiembrie, au fost arestați peste 20 înalți demnitari ai Bisericii ortodoxe. Ei sunt învinuiți de sabotaj, spionaj și alte activități teroriste în favoarea unui stat fascist.

Pentru aceste învinuiri este prevăzută pedeapsa de moarte.

Creștini și democrați

Bazele creștinismului a fost puse de Isus Christos. El a fost primul care ne-a arătat cum trebuie să se poarte, să facă, să trăiască un creștin. Prin exemplele și învățăturile lui a pus bazele și a născut noi vieți sociale. De atunci au trecut multe secole și mult s'a schimbat lumea, dar învățăturile lui rămân neșterse pe veci.

În urma Lui apar în arenele politice alți „profeți”, cari caută să falsifice aceste învățături. Învățăturile Lui cari în cursul veacurilor s'au dovedit a fi foarte bune. Acești „profeți” politici vorbesc una și fac alta. Căci să fii bun creștin și destul să mergi la biserică, să te spovedești, să spui rugăciuni, adică să îndeplinești partea I-a a învățăturilor Lui? Să faci nu mai datoria către Dumnezeu, către sf. biserică? Nu trebuie să execuți și partea II-a a învățăturii Lui, unde spune: **„Iubești pe semenii tăi, așa cum te iubești pe tine însuși?”** Oare cine sunt semenii noștri? Toți oamenii pe pe globul pământului, aici toți ne-am născut din aceiași părinți: Adam și Eva. Oare ce avră să spună Isus Christos cu cuvintele Sale? Să fii cu toată lumea încerc, să ajuți pe cei nevoiași, să te porți ca frate cu frate cu oricine, să fii **rept** cu ei. Dacă constrângem înțelesul acestor cuvinte, rămân un singur cuvânt: **„Să fii democrat.”**

De ce nu urmează toată lumea învățăturile așa de înțelepte ale Lui Isus Christos? Pentru că sunt oameni, cum au și pe vremea aceea nu știți „farizeii”, cari au pedesupra creștinismului interesele lor. Acești „farizeii” caută numai să facă avere, să exploateze pe cei săraci; pe rănimă și muncitorime (nu știți de ei: poporul de jos), când să trăiască în palate conjurați de servitori, până să țărănul, muncitorul și muncitorul funcționar n'are ce mânca, care unde să-și pună capul, care să trăiască. Și fiindcă înguri în mod cinstit nu pot realiza această domnie, iau în calea uneltă de înfăptuire: politica. Se strâng un grup de oameni cu aceiași interese formează partide, cum a fost guvernul personal (de interese personale) a lui C. I. Brătulescu, și cum avem acum al partidului **național-creștin** a lui Goga în care partid s'au adunat toți fripăriști din această țară, pentru un post oferit ori unde. Partidele aceste sunt anti-creștinești sau cu alte cuvinte **partide anti-democratice.**

Partidele, acestea „profeți” ai creștinismului, caută să îndeplinească interesele câtorva oameni și nici decum al mulțimii, al „poporului de jos”, și ca să adune partizani fac fel de fel de promisiuni și dau partidelor lor fel de fel nume mai sunătoare. Spunând că sunt creștini, sunt democrați, dar pe aici cari au altă părere, îi bat, îi omoară (bătăuși guvernului de azi în alegerile din 1934 la Mehedinți), exploatează pe țărani și pe muncitori în modul cel mai rușinos. Unde este creștinismul, unde este democrația, dreptatea aici?

În România Mare avem un singur partid, care caută să urmeze învățăturile Lui Isus Christos, care este **Partidul Național-Țărănesc** în frunte cu democratul **Iuliu Maniu**. De ce? Fiindcă sunt creștini adevărați, îndeplinindu-și datoria față de Dumnezeu și față de semenii lor, cautând să răspândească cuvintele Lui Isus, și să asigure dreptatea, pâinea de toată zilele și libertatea.

La începutul anului 1938 noi muncitori și țărani să începem o luptă dâră pentru înfăptuirea idealului nostru, pentru **România Democrată.**

Gh. Merlea

Am primit la redacție următoarea scrisoare

Domnule Director,

Vă rog să publicați în ziarul Românul că-mi revoc îscalitura dată a mea și a tovarășilor mei de a fi înscrși în partidul național-creștin, cu ocazia formării comisiei interimare a partidului „Național-Creștin” din comuna Mândruloc. Această revocare o facem pentru că am fost induși în eroare.

I. ȘTEFĂNUT
com. Mândruloc

Știri locale

Tradiționala petrecere românească **BALUL GLORIEI** se va ține în ziua de 22 Ianuarie a. c., orele 22, în saloanele hotelului Central din Arad.

Două excelente orchestre de dans. Diferite surprize.

Viza livretelor militare se face până la 20 Febr. 1938.

Funcționarii particulari și angajații comerciali vor aranja în ziua de 22 Ianuarie a. c., un **mare Bal**, în localul cafenelei Dacia.

După rapoartele serviciului hidraulic apele Dunării sunt în creștere mai sus de Galați. Astfel la Brăila au crescut cu 30 cm. provocând inundații.

Obișnuitul **bal al brutarilor** care se ține în fiecare an și care e instituită în ani de-a rândul, dă dovadă de o frumoasă solidaritate ce există în bransa aceasta. Balul se va aranja în toate saloanele Casei Culturale al Industriașilor din Arad. Beneficiul curat va fi destinat pentru cumpărarea unui „drapel al Ceh” (sindicat)-ului. Orchestra Jazz-band și de țigani.

S'a prelungit până la 1 Aprilie a. c. valabilitatea carnetelor de identitate tip CFR pt. IOV funcționarii și agenții cfr pensionarii cfr și de stat (militari și civili, precum și membrilor de familie (soție și copii minori) dacă aceste permise au viza pe anul 1937.

Tot până la 1 Aprilie a. c. a fost prelungită valabilitatea ordinelor de serviciu pentru locuință, emise în cursul anului 1937, personalului administrației cfr fără nici o viză specială.

Balul U. S. A. se va ține în 22 Ianuarie a. c. localul fostei Corporații a Meseriașilor Atracția principală al balului va fi alegerea celei mai urâte persoane al Balului afară de asta va fi și un concurs de frumusețe, tombolă, și alte distracții surprinzătoare. Pentru reșita balului se muncește un comitet de aranjatori foarte agili.

Surpriza de Bobotează a moșilor

Se știe — lucru lesne de înfeles — că finiturile moștești sunt, grație regimului maghiar care urmărea o adevărată extirpare a celor mai vrednici și mai curași români, care sunt moșii lui Horia și a lui Avram Iancu, complect izolate de lumea civilizată. Legături de cale ferată n'au decât prin linia de pe Crișul Alb Arad-Brad. Celelalte linii cum ar fi cea dela Oradea-Cluj, care hotărâniceste pe la nord finitul moșilor, apoi cea dela Abrud, care se înfige pe la Turda în inima finitului locuitor de țopii, prezintă pentru ei o însemnatate mult mai mică, căci axa regiunii moșilor este fără îndoială Valea Crișului Alb.

Prin această linie ce duce de la Arad la Brad, regiunea lua contact cu restul țării, pe aici se scurge în munții lui Avram Iancu o dâră de lumină și tot pe aici pătrunde acolo o bucată de pâine. Nu este mai puțin adevărat spre a găsi de lucru în finiturile mai bogate ale regiunilor de câmpie din județul Aradului și în părțile bănățene.

A fost o măsură, nu numai înțeleaptă dar și de o importanță vitală pentru finiturile moștești, reducerea tarifului la

calea ferată pe linia Arad-Brad la 50% tariful în vigoare. Toată lumea călătorea pe aici cu reducere și foată lumea era mulțumită. Mărfurile se transportau deasemenea cu reducerea de mai sus.

În ziua de Bobotează — cea mai frumoasă sărbătoare a creștinismului — călătorii de pe această linie au avut neplăcuta surprindere să li se ceară la ghișee costul întreg al biletului de călătorie.

Nepregătiți pentru astfel de surprize, căci mulți dintre ei și-au adunat cu trudă sumulișă până a dat fără greș cifra bună pentru un drum dus-întors la Arad socotită la tariful redus, mulți dintre ei au fost nevoiți să-și facă drumul întors pe ger năprasnic chiar dela gara unde intenționau să urce scările vagoanelor.

Nu putem ști cui se datorează surpriza. În orice caz ne vedem nevoiți să credem că interesul politic, goana după fortifiante care să asigure un trai mai îndelungat decât i-au prevăzut ursitorile i-au determinat pe cei din echipa de conducere să uite — sperăm — pentru o clipă de oropsiși moși, vrednici de multă aducere aminte.

S'a terminat D. D. R. Ioanițescu a recoltat ultimul portofoliu

De când a venit la putere, așa cum a venit, prin surprindere și spre stupefacția întregii națiuni, guvernul dlor Goga și Cuza a fost obiectul celor mai scabroase adulari. Lingușirile, care de care mai convingătoare, mai slugarnice și pe aceeasi măsură de josnice și respingătoare au țintit întotdeauna o mărire oarecare. S'a început seria măririlor de la umilul și nerentabilul loc de consilier în comisia interimară a satului și a sfârșit la invidiatul fotoliu de ministru.

S'a mers așa de departe cu această cerșire de mărire încât demnitarii de azi — onoare excepțiilor — și-au pierdut și ultima fărâcă de demnitate omenească ce-au mai avut.

Marea durere este că cerșetorii, de demnitate, lingușitorii, național-creștinii de ultima oră sunt tocmai intelectualii. Țărănimea a știut să se mențină mai demnă și mai logică în calculul ceși l'au făcut și unii și alții în legătura cu durabilitatea regimului de factură hitleristă, dar cu declarații de păzire și conservare a constituționalității și raporturilor cu vechii aliați. Numai bieții intelectuali de la orașe s'au dovedit

a fi mai slabi de înger și mai subrezi în caractere. Cei cari au întârziat la colaci s'au răzbunat pe concurenții lor intrați la milă prin aceea că și-au cerut deadreptul înscrierea lor la național-creștinii. Și acești domni se socot între ei oameni de mare eroism. Și au dreptate. Căci, mare doză de eroism trebuie să aibă cineva ca să se înscrie într-un partid de la guvern, care și-a împărțit peste tot ceea ce putea da.

D. Alexandru Vaida Voevod, care credea cu naivitate în izbânda lui „Numerus Valachicus”, a avut durerea să întregistreze dezertarea celui mai vajnic luptător al dsale în echipa de guvernământ a dlui Goga. Nemuritorul domn. D. R. Ioanițescu, fost până eri secretar general al Frontului Românesc, a avut subtilitatea să pună mâna în ultimul moment, înainte ca altul să-i fi putut sufla chilipirul, pe ministerul de agricultură.

Cu acest ultim act s'a terminat stocul de fotolii ministeriale, dar, vai! s'a terminat și cu formația de pioasă amintire a aceluia care a fost un mare luptător și despre care s'a crezut că era și un caracter de oțel, Alexandru Vaida-Voevod.

OCAZIE UNICĂ

Până la 1 Februarie
vi se instalează

Telefonul gratuit

plătind numai abonamentul pe o lună

Discursul d-lui Ion Mihalache ținută în ședința Com. Executiv Central

din 4
Ian. a c.

D. ION MIHALACHE (primul cu ovațiuni):

Domnilor și iubiți colegi,

Ne înțelesăm cu d. președinte ca să rămânem la cuvântarea d-sale și a secretarului general; aceasta cu atât mai mult, cu cât față de cuvântarea d-sale, găsim că nu am de adăugat decât felicitările mele călduroase (aplauze).

D-sa mi-a făcut surpriza totuși să mă înscrie la cuvânt; și prin aplauzele dv. am impresia că așteptați dela mine complectări.

N'am de făcut nici o complectare. Poate, spre a vă complăce, să fac unele sublinieri.

D. ILIE LAZAR: ce zice plugul?

D. MIHALACHE: să-mi dați voie să răspund — deși expresiunea nu va fi chiar de plugar — că plugul este nedumerit în fața acestei monstruoșități care se cheamă „guvernul Goga-Cuza cu bază constituțională și parlamentară”.

De ce monstruoșitate? Pentru că aici ne găsim în fața unui guvern de dictatură, care n'are curajul să-și spună „guvern de dictatură” ci „luând în deșert numele” își zice „guvern constituțional”, și pretinde că se va așeza și pe baze parlamentare; mai exact, în realitate ne găsim în fața unei colecțiuni de amatori de dictatură plus o colecție de trădători. (Aplauze prelungite).

Poporul român a dat dovadă de maturitate politică

Am să subliniez după aceea maturitatea politică de care a dat dovadă poporul român.

Pentru prima dată în istoria politică românească a căzut un guvern prin alegeri.

Sufragiul universal este reabilitat tocmai în momentul când toți detractorii lui (care totuși simt nevoe de „bază constituțională” și „bază parlamentară”) îl detestau mai mult.

Tărănimea română a trecut dela virtutea pasivă, la virtutea activă: reacționează.

Țara nu mai doarme, țara nu mai înghite minciuna, farsa, falsul, afaecerismul mascat sub cenzură și stare de asediu.

Țara care iubește, țara care respectă, cere să fie înțeleasă, să fie ascultată, țara nu se mai lasă păcălită.

Este cea mai mare năivitate să se creadă că furând firma s'a cumpărat pravălia.

Un program nu se fură.

Articolele de program nu sunt ca oule de sub o cloșcă pe care un smecher le-ar fura să le ducă sub altă cloșcă spre a eși aceiași pui, la orice cloșcă!

Ele cuprind credinți și spirit și formează un tot integral.

Este o mare satisfacție și o mare biruință pentru noi că țara redeșteptată s'a declarat solidară cu partidul național-țărănesc și cu programul său; și că guvernul adus contra voinței ei simte insuficiența sa, cu toată demagogia ce a făcut și simte necesitatea de a o păcăli cu articole din programul partidului nostru și cu o frântură de firmă adusă pe furis prin trădare de câțiva indivizi, cari la urmă vor constata că s'au trădat și păcălit pe ei însăși, — după ce a ofensat simțămintele celor ce au crezut într'ânșii și au suferit grele lovituri și prigoană pentru ei.

Poate că a fost un bine că s'a dat partidului prilejul de a-și lepăda neghina ce s'a putut strecura și în lăuntruul său.

Dreptatea va veni întreagă parcurgând și ultima vamă și ziua învierii ne va găsi fără aceia care nu o meritau.

Neică Niță Gheorghe, dela Prundul de Argeș, scoală-te să te vadă lumea: ai avut dreptate când de atâția ani într'una mi-ai spus: „Dle Mihalache, nu te încrede în Armand că ne vinde”.

Eu am ascultat însă și de poava altui țaran care spunea: „când te duci cu toporul în pădure, nu însemna mai înainte copacul care are să se usuce. Cu răță uscătura și așteaptă să tai pe cel care singur se usucă”.

Am ținut să fac și aceasta a doua subliniere a victoriei obținute, care depășește granițele de partid, fiind vorba de deșteptarea unei conștiințe politice noi într'o țară care era pecetluită ca zestre guvernamentală.

Politica externă a guvernului de azi

Dar pe cât suntem de încrezători în normala evoluare a lucrurilor în politica internă, pe atât suntem de îngrijorați în ceea ce privește politica externă.

În zodia politicii interne ne putem mai ușor întoarce și redresa; dar o alunecare greșită în zodia politicii externe poate fi fatală.

D-lor, partidul nostru nu a reprezentat o politică de înfeudare cu orice preț uneia sau unora din marile puteri. Noi am pus „primatul frontierelor noastre” deasupra oricărei considerațiuni; și prin acest primat privim alianțele noastre, ținând seama și de toate celelalte nevoi în complectare.

Atâta vreme cât sub orizontul nostru politic stă judecata și convingerea ca aceste frontiere nu pot fi apărate mai bine decât cu acei cu cari le-am făcut și care sunt legați ei înșiși de tratatele ce consfințesc — cât omenește e posibil, — aceste frontiere, fiind și pregătiți ca armatele lor să apere onoarea semnăturilor — este o orbire națională să nu ținem seama de aceste lucruri și —

pe lângă pregătirea proprie — să ignorăm „firescul” în alianțele noastre.

Eu am tot respectul și pentru regimul italian în Italia și pentru regimul german în Germania. Le-am văzut și le-am înțeles la fața localui. Pot spune mai mult încă: nu știu ce aș fi făcut dacă eram german, adică cetățean al unui stat puternic și mândru, care însă a fost înfrânt și umilit. Este probabil că în acest sentiment general, m'ași fi încadrat acolo unde văd încadrată majoritatea poporului german.

Dar eu am pus această chestiune de conștiință la colaboratori din cei mai apropiați și de ai d-lui Hitler și mai ales de ai d-lui Mussolini.

— „Dacă ai fi român, în situația geo-politică și în momentul istoric de azi al României, ce politică externă ai face?”

Mi s'a răspuns hotărât și categoric, precum pot dovedi cu notele mele luate la timp, și la fața localui: „și face politica externă și politica socială pe care o faci d-ta”. (Aplauze).

Avem aici în România 800.000 de suflete — de germani — oameni foarte cumsecade, forte buni gospodari, care au fost de o loialitate perfectă față de Statul Român, pe care Statul Român a știut și știe să-i prețuiască. Dar ca pe cetățeni ai Statului Român. Toată stima, iubirea, sprijinul convenit unui bun și leal cetățean al Statului Român, supus exclusiv Statului Român, orientat exclusiv de țelurile politice ale Statului Român.

Naționalismul constructiv

Am putea să înregistrăm din această aventuroasă experiență, numai elementele de real progres: deșteptarea conștiinței politice de care am vorbit — purificarea partidului — și mai pot adăugi: verificarea punctului de vedere al partidului: național țărănesc — atât în ce privește poziția constructiv naționalistă — cât și poziția față de amatorii de dictatură.

Aceasta prin consumarea unei experiențe care a putut și ea astfel folosi la ceva.

În adevăr, prin faptul că în problema față de minorități și în problema evreească am luat singura poziția înțeleaptă și posibilă, s'a zis că noi suntem vânđuși și că venind d. Cuza oarei vor fi duși în Madagascar, averile lor dela sate și dela orașe expropriate și împărțite la creștini.

Am opus deviza „primatul românismului” (ca să ajungem efectiv și solid la „România Românilor”) cooperajia, educația specială a românului, sprijinul efectiv al statului în favoarea românului (ca recuperare istorică) și treptate etafizări a unor industrii ce alimentează agricultura și statul.

„SLOBODNA”

(Continuare din pag. 1-a)

rea de spirit a celor mulți învrajbii de ura politicianistă, asmuțați asupra bieților intelectuali »domni« de către rața și neisprăviți. Am ajuns în ajunul »slobodnei«. Declasații, uneltele politice rămase pe drumuri căci patronii și-au văzut de treabă și și-au asigurat situația în nu știu care partid politic și nu știu al cătelea partid, se răzbună pe clasa pe care o cred conducătoare prin metoda deportațiilor din Siberia. Iar cei din sate, alcoolizați și amețiți de promisiuni imposibile de împlinit și mai cu seamă de promisiunea slobodnei așteaptă prilejul potrivit ca să tăbărescă asupra gospodărilor cinștiți și muncitori ca pe urmă să nu uite să-și pregătească »hora cea mare« pe »hoituri spurcate« dar »domnești».

Aci ne-a dus jocul de-a politica a oamenilor nechemăși și nepregătiți. Aci am ajuns datorită murdăriei sufletești a unora care se cred supraoameni și predestinați să devie

conducători de popoare; și am ajuns datorită politicianilor verosi, buni cântăreți dar proși și ticăloși, îngâmfaiți și nemeșnici.

Astăzi când politica se face pe față, cu suflet deschis și cu mâna pe inimă, oamenii noștri au crezut că-și pot permite jocul de-a tablele cu bietul popor românesc. De câte ori mintea nu i-a putut servi au aruncat zarul ca el să le arate drumurile de urmat.

Datorită lor ne aflăm azi în răscruce. Ordine sau slobodna. Cine va fi capabil să stăpânească imensele mase Nestatornicia de sus, incapacitatea a lăsat să se strecoare în suflete neîncredere și lipsă de respect. Teama nu este senzație cunoscută.

Să vedem dacă șerpii încă ziți la piept și hrăniți cu lapte tras de la gura copiilor noștri proprii mai pot fi oare îmblâziți cu muzica de cimpoi și ca mâine ne vom găsi în plin »slobodna« cu trupurile traspirate de osteneala dansului pe hoituri spurcate?

OFICIALE

Dnii șefi de sectoare și dnii președinți de organizații locale, sunt rugați să controleze listele electorale dacă toți membrii noștri sunt trecuți în ele.

Cei neînscrși să facă de urgență o cerere la judecătoria de ocol, pentru a fi înscrși.

Nu este îngăduit nici unui membru al partidului nostru să facă parte din comisile interimare ale actualului guvern. Oricine va îndrăzni să facă acest pas, va fi imediat dat afară din partid. Dnii șefi de sectoare sau dnii președinți de organizații locale sunt rugați a pune

în aplicare acest ordin al conducerii județului. Trădătorii și lichelele trebuiesc sancționate imediat.

Statul D-lui Ion Mihalache, fost președinte al partidului național-țărănesc adresat membrilor partidului: „Oricare din membrii partidului se simte obosit sau își simte legată existența lui de slujbă sau de o demnitate la soroc (dată) fix nu mai că este liber dar este îndemnat să plece de la partidul nostru cât mai de vreme. Suntem un partid prea mare și prea puternic, așa că n'avem nevoie de lichele politice”.

CORSO

Cinematograf de premiere. Telefon 20-6

Sonja Henie celebra campioană olimpică de patina artistică

Tyrone Power idolul Femeii într'un film de acțiune și o montare cum n'ați mai văzut.

FLOARE DE GHIAȚĂ

Melodii fermecătoare, Balet extraordinar pe ghiță, Humor irezistibil, Danș Rus pe ghiță, Valsuri pe ghiță. — Repr. încep la orele 3, 5, 7 15 și 9

Evident, aceasta cere precum foarte bine a subliniat Suveranul la 1 Ianuarie, evoluție, toleranță, perseverență, — dar românizează radical și integral prin creierea de virtuți active ale românului care înlocuiește efectiv și definitiv pe cel ce exploatează munca românească, ori de ce naționalitate ar fi, cu caracter parazitar.

Experianța extremismul naționalist va duce la confirmarea naționalismului constructiv, pe cât de modest așiat, pe atât de eficace și definitiv.

Am fost partid național și țărănesc; rămânem partid țărănesc și național, pe liniile noastre de revendicare socială și națională, confundând nașunea cu țărănimea și na-

ționalismul cu țărănismul, în țară de țărani care au pierdut în sânge și suflet românismul strămoșesc.

Am fost și suntem un partid monarhic constituțional. Ne-a dovedit-o că este monarhic dar este și constituțional.

Citiți și răspândiți

„Românul”

Administrator:

Gheorghe Merlea

REDACȚIA și ADMINISTRATIA la str. V. Goldiș (I. Românul) nr. 6. PUBLICAȚIUNILE se primesc în adresa

ABONAMENTUL:

Pentru țărani 100 Lei pe an. Pentru orășeni 200 Lei pe an. Pentru instituțiuni Pe un an 1000 Lei în străinătate dublu.